

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 października 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. B. nie podlega od dnia 1 listopada 2018 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony u płatnika składek w firmie (...) J. M. w Ł. podnosząc pozornieść zawartej umowy o pracę mającej na celu obejście przepisów prawa i uzyskanie pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych oraz skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z chorobą i ciążą, a nie w celu rzeczywistego świadczenia pracy. Organ rentowy podkreślił, że bezpośrednio przed zgłoszeniem u płatnika ubezpieczona nie posiadała innego tytułu do ubezpieczeń społecznych i pozostawała w ewidencji osób bezrobotnych. Według dokumentów rozliczeniowych składanych przez płatnika A. B. została zatrudniona ze znacznie wyższym wynagrodzeniem, niż pozostali pracownicy. Nadto wnioskodawczyni została zatrudniona na specjalnie utworzonym stanowisku pracy. Natomiast przedstawione przez płatnika dokumenty w ocenie organu rentowego mogły być podpisane przez A. B. jako pełnomocnika, a nie w ramach zawartej umowy o pracę. (decyzja k. 1-5 akt ZUS)

Od powyższej decyzji wnioskodawczyni A. B. oraz płatnik J. M. reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika złożyli w dniu 13 listopada 2019 r. odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że ubezpieczona jako pracownik płatnika składek (...) J. M. w Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu od dnia 1 listopada 2018 r. Nadto wnieśli o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Skarżący podnieśli, że ubezpieczona realizowała faktycznie nałożone na nią obowiązki, wynikające z umowy o pracę. Krótco po zatrudnieniu ubezpieczonej usprawniła ona w sposób znaczny pracę w zakładzie oraz obsługę klientów, a także zamawianie materiałów eksploatacyjnych. Stanowisko było utworzone co prawda jako nowe, ale jednocześnie było ono w pełni uzasadnione i gospodarczo i ekonomicznie. Ubezpieczona dzięki doświadczeniu zawodowemu w branży będącej przedmiotem działalności płatnika pozyskała wielu nowych zleceniodawców. Ubezpieczona nawiązała również współpracę z licznymi firmami sprzedażowymi. Działania podejmowane przez wnioskodawczynię w ramach stosunku pracy przełożyły się wprost na wzrost obrotu prowadzonej działalności. Ubezpieczona świadczyła pracę u płatnika składek ponad 7 miesięcy. W tym czasie zajmowała się wszystkimi sprawami administracyjnymi, personalnymi, pozyskiwaniem klientów, realizowaniem płatności, czyli obowiązkami określonymi przez pracodawcę w dniu podpisania umowy. W czasie nieobecności ubezpieczonej w pracy płatnik nie zatrudnił na jej miejsce innego pracownika, ponieważ obecnie część obowiązków wnioskodawczyni jest wykonywana przez płatnika oraz innego pracownika. (odwołanie k. 3 – 9, odwołanie k. 3 – 9 akt o sygn. VIII U 5006/19)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie k. 114 – 115 verte, odpowiedź na odwołanie k. 114 – 115 verte akt o sygn. VIII U 5006/19)

Na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd Okręgowy w Łodzi połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę o sygn. akt VIII U 5005/19 i VIII U 5006/19 oraz postanowił prowadzić je dalej pod sygn. akt VIII U 5005/19. (okoliczność bezsporna)

Na terminie rozprawy poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku z dnia 22 stycznia 2021 r. strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie a dodatkowo organ rentowy wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. (e-protokół rozprawy z dnia 22.01.2021 r. oświadczenie pełnomocnika wnioskodawców 00:22:36, płyta CD k. 282, oświadczenie pełnomocnika ZUS 00:22:36, płyta CD k. 282)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

Wnioskodawczyni A. B. urodziła się w dniu (...), legitymuje się wyższym wykształceniem. W 2011 r. ubezpieczona ukończyła studia na Wydziale Filologicznym (...) kierunku – kulturoznawstwo, uzyskując tytuł magistra. (bezsporne, a nadto kopia dyplomu w załączonych aktach osobowych 143)

W okresie od 1.06.2014 r. do 7.02.2018 r. ubezpieczona świadczyła pracę na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w firmie (...) R. K. w Ł. jako pracownik biurowy z wynagrodzeniem 2.300 zł miesięcznie. Firma (...) zajmowała się spawalnictwem i prowadziła hurtownię spawalniczą. Faktycznie wnioskodawczyni w tej firmie wykonywała prace zarówno pracownika biurowego jak i przedstawiciela handlowego, jeździła w delegacje (świadcstwo pracy, kwestionariusz osobowy w załączonych aktach osobowych 143, zeznania wnioskodawczyni 00:03:03, k. 240 w zw. z 00:10:58, płyta CD k. 282,243)

Wnioskodawca J. M. od dnia 2 stycznia 2018 r. prowadzi na podstawie wpisu do (...) jednoosobową pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł.. Przeważającym przedmiotem tej działalności jest obróbka mechaniczna elementów metalowych. Jest to firma spawalnicza, odpowiedzialna za wykonanie danych elementów. (wydruk z (...) k. 13 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni 00:03:03 – 00:17:48, k. 243 w zw. z 00:10:58, płyta CD k. 282)

Po zakończeniu pracy w firmie (...) R. K. w Ł. ubezpieczona była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna i rozważała otworzenie własnej działalności gospodarczej. (zeznania wnioskodawczyni 00:03:03, k. 243 w zw. z 00:10:58, płyta CD k. 282)

W czerwcu 2018 r. A. B. w Galerii Handlowej spotkała przypadkiem wnioskodawcę J. M., którego poznała we wcześniejszym okresie pracy i on zaproponował jej współpracę oraz zawarcie umowy o pracę. Ubezpieczona doszła wówczas do wniosku, że działalność gospodarcza będzie ryzykowna i postanowiła podjąć zatrudnienie na podstawie umowy o pracę szczególnie, że znała branżę spawalniczą. Płatnikowi natomiast zleżało na zatrudnieniu ubezpieczonej ze względu na jej znajomość branży spawalniczej. Wnioskodawczyni skontaktowała się następnie z płatnikiem i ustaliła termin spotkania rekrutacyjnego. Spotkanie to odbyło się we wrześniu 2018 r. w firmie płatnika. Wnioskodawcy rozmawiali na temat rozwoju firmy (...). Ubezpieczona przedstawiła swoje pomysły i zaproponowała, że firma ta może zatrudnić spawaczy i wejść w korporację. Płatnik planował zakup wody do cięcia metalu. Wnioskodawczyni zaproponowała pomoc w rozwoju firmy i pozyskiwaniu kontrahentów do współpracy, przy czym miała już własną bazę klientów. Ubezpieczona zaproponowała też stawkę wynagrodzenia za pracę w kwocie 7.000 zł brutto miesięcznie. (zeznania wnioskodawczyni 00:03:03, k. 243 w zw. z 00:10:58, płyta CD k. 282)

W dniu 1 listopada 2018 r. A. B. zawarła z J. M. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł., umowę o pracę na czas określony od dnia 1 listopada 2018 r. do dnia 31.01.2019 r. na stanowisku kierownika ds. zaopatrzenia i zarządzania zasobami ludzkimi w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 7081,00 zł brutto. (umowa o pracę w załączonych aktach osobowych 143)

W dniu 1 lutego 2019 r. A. B. zawarła z wnioskodawcą kolejną umowę o pracę na czas nieokreślony od dnia 1 lutego 2019 r. na stanowisku kierownika ds. zaopatrzenia i zarządzania zasobami ludzkimi w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 7.081,00 zł brutto. Przedmiotowa umowa została dostarczona ubezpieczonej korespondencyjnie. (umowa o pracę w załączonych aktach osobowych 143, zeznania wnioskodawczyni 00:51:32, k. 243 w zw. z 00:10:58, płyta CD k. 282)

A. B. przedłożyła orzeczenie podpisane przez lekarza do badań profilaktycznych o jej zdolności do pracy na stanowisku kierownika ds. zaopatrzenia i zarządzania zasobami ludzkimi z dnia 23.10.2018 r. (orzeczenie lekarskie w załączonych aktach osobowych 143)

Wnioskodawczyni przed przystąpieniem do pracy odbyła wstępne szkolenie z zakresu BHP oraz została zapoznana z ryzykiem zawodowym. (karta szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP, zaświadczenie o zapoznaniu z ryzykiem w załączonych aktach osobowych 143)

Płatnik składek w dniu 6.11.2018 r. dokonał zgłoszenia wnioskodawczyni do ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego, wypadkowego oraz zdrowotnego z tytułu zawartej umowy o pracę od dnia 1.11.2018 r. (formularz (...) w załączonych aktach osobowych 143)

Wnioskodawczyni faktycznie podjęła zatrudnienie w firmie płatnika od dnia 2.11.2018 r. zgodnie z treścią zawartej umowy o pracę. A. B. miała zakres obowiązków przekazany ustnie. Jej przełożonym był płatnik, który zlecał i nadzorował jej pracę. Wnioskodawczyni świadczyła pracę osobiście w siedzibie firmy przy ul. (...) w godzinach 8-16. W siedzibie firmy mieściła się hala produkcyjna i oddzielne pomieszczenie przeznaczone na biuro. W hali były stoły spawalnicze, szafa spawalnicza, komputer od wody, urządzenia spawalnicze, szlifierki, maszyny do cięcia. Potem był przedsionek, gdzie znajdowały się gazy spawalnicze, kompresor, dalej prysznic, toalety oraz pralnia, następnie kuchnia z lodówką i mikrofalą, dalej szatnia, na końcu było położone biuro. Szafki znajdowały się w szatni. W biurze było biurko ze sprzętem komputerowym a do monitora podłączone były kamery. Wnioskodawczyni widziała na monitorze co dzieje się przed budynkiem, przy wodzie i na hali. Nadto w szafie będącej w biurze były przechowywane rękawice, końcówki, tarcze i papier do drukarki. W biurze pracowała wnioskodawczyni oraz płatnik. Płatnik jednak głównie zajmował się programowaniem maszyn i cięciem. (zeznania wnioskodawczyni 00:03:03 – 00:17:48, k. 243 w zw. z 00:10:58, płyta CD k. 282, zeznania wnioskodawcy 00:55:15, płyta CD k. 282 w zw. z 00:01:23, płyta CD k. 282)

W dacie podjęcia zatrudnienia w firmie płatnika ubezpieczona zamieszkiwała w O.. Wyjeżdżała do pracy z domu przed godziną 6.00, jechała busem bądź motocyklem. Przesiadła się następnie w autobus linii 65 A bądź B. Miała bilet miesięczny. Potem dojeżdżała do pracy (...) Ł., D. (...). Wsiadała na Al. (...) II, a z busa na ul. (...) dochodziła pieszo do siedziby pracodawcy około 1 km. Zdarzało się, że miała ona do dyspozycji klucze od siedziby pracodawcy, gdy właściciel miał być nieobecny. Nadto знаła 4 cyfrowy kod od drzwi wejściowych. (zeznania wnioskodawczyni 00:03:03 – 00:17:48, k. 243 w zw. z 00:10:58, płyta CD k. 282, zeznania wnioskodawcy 00:55:15, płyta CD k. 282 w zw. z 00:01:23, płyta CD k. 282)

W ramach swoich czynności pracowniczych wnioskodawczyni wystawiała faktury VAT, prowadziła korespondencję e – mailową z kontrahentami, negocjowała ceny, pozyskiwała nowych klientów. Ubezpieczona odbierała telefony od klientów i zajmowała się także reklamacjami, dostawami, zapytaniami. W siedzibie firmy z reguły były obecne cztery osoby, w tym spawacz. Wnioskodawczyni miała swój służbowy adres e - mail, miała swoje hasło oraz wizytówki. Jej numer prywatny stał się firmowym i ten abonament opłacał płatnik. Wnioskodawczyni podczas świadczenia pracy korzystała z własnej bazy klientów. Wyszukiwała też nowych klientów za pośrednictwem Internetu poprzez (...) albo (...) Firm. Ubezpieczona dzwoniła do danych kontrahentów z zapytaniem, czy dana firma jest zainteresowana korporacją. Wnioskodawczyni odbywała spotkania z klientami w siedzibie firmy, prezentowała też firmę na zewnątrz. Zajmowała się rejestracją sprzedaży. Odnośnie współpracy wnioskodawczyni prowadziła kilkakrotnie rozmowy z P. M. pracownikiem firmy produkującej sprzęt BHP. Nadto robiła zakupy ubrań spawalniczych, materiałów spawalniczych oraz podstawowe zaopatrzenie dla firmy. W spornym okresie kontaktowała się w celu zakupu materiałów do produkcji min. z pracownikami hurtowni (...) oraz J. W.. Bieżące zaopatrzenie w artykuły spożywcze dla pracowników firmy płatnika ubezpieczona dokonywała stale w firmie (...). Nadto wnioskodawczyni pozyskała dla firmy płatnika firmę prowadzoną przez B. D., z którą współpracowała już u poprzedniego pracodawcy. Ubezpieczona prowadziła rozmowy w zakresie cięcia wodą. Z wyżej wymienioną ubezpieczona kontaktowała się stale około 10 razy w miesiącu, w tym osobiście w biurze płatnika. Wnioskodawczyni także wielokrotnie uczestniczyła przy wykonywaniu usług dla firmy (...). Nadto ubezpieczona miała stały kontakt z księgową firmy – E. F. (1), której osobiście dostarczała dokumenty oraz rozmawiała telefonicznie bądź za pośrednictwem internetu. Za wykonane w pracy czynności ubezpieczona otrzymywała od płatnika wynagrodzenie, którego wypłatę kwitowała na liście płac. (wydruk wizytówki k. 11, , wydruk korespondencji e – mailowej k. 48, 69 - 70, zeznania wnioskodawczyni 00:03:03 – 00:17:48, płyta CD k. 243 w zw. z 00:10:58, płyta CD k. 282, zeznania wnioskodawcy 00:55:15, płyta CD k. 282 w zw. z 00:01:23, płyta CD k. 282, zeznania świadka M. Ś. 01:01:10, zeznania świadka P. M. 01:08:18, zeznania świadka B. G. 01:17:25, zeznania świadka A. K. 01:26:58, zeznania świadka J. W. 01:34:16, zeznania świadka E. F. (2) 01:38:22, płyta CD k. 243, zeznania świadka G. C. k. 272 – 272 verte, lista płac k. 65 – 91 akt ZUS, potwierdzenia wypłaty k. 285 – 348, k. 350 - 356)

Po dacie zatrudnienia w firmie wnioskodawcy A. B. wyczuła guza w prawej piersi i natychmiast wykonała badania lekarskie. W badaniu ultrasonograficznym z dnia 29.11.2018 r. zdiagnozowano u niej guza o średnicy 20 mm i zlecono biopsję. W dniu 21 stycznia 2019 r. ubezpieczona przeszła zabieg operacyjny usunięcia guza piersi. Przed operacją wnioskodawczyni przeziębila się i w okresie od 16.01.2019 r. do 1.02.2019 r. korzystała ze zwolnienia lekarskiego.

(zeznania wnioskodawczynie 00:03:03 – 00:17:48, płyta CD k. 243 w zw. z 00:10:58, płyta CD k. 282, historia choroby z (...) k. 192, historia choroby z prywatnego gabinetu lekarza ginekologa k. 190 – 190 verte, historia choroby z (...) k. 192 – 194, historia choroby z (...) Sp. z o.o., s. k. k. 196-221)

W dniu 9.05.2019 r. J. M. udzielił wnioskodawczynie pełnomocnictwa w formie aktu notarialnego do zarządzania, reprezentowania i administrowania w jak najszerszym zakresie wszystkimi sprawami w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, w tym w szczególności do zawierania, zmiany i rozwiązywania umów, wystawiania i podpisywania faktur VAT. (pełnomocnictwo w załączonych aktach osobowych 143)

Od dnia 26 czerwca 2019 r. ubezpieczona stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przebiegającej w okresie ciąży. Lekarz ginekolog nie wyraził zgody, aby wnioskodawczynie nadal świadczyła pracę będąc w ciąży ze względu na warunki pracy panujące u płatnika. Ze względu na prowadzone w tej samej siedzibie prace spawalnicze istniało ryzyko naświetlenia się na hali, dodatkowo panował też hałas i zapylenie. Powyższe mogło skutkować krwotokiem. Dziecko wnioskodawczynie urodziła w dniu 30 grudnia 2019 r. i od tej daty przebywała na urlopie macierzyńskim a następnie na urlopie wychowawczym. Ojcem dziecka jest wnioskodawca J. M., który od stycznia 2020 r. zamieszkuje wraz z A. B. w Ł.. (zeznania wnioskodawczynie 00:03:03 – 00:17:48, płyta CD k. 243 w zw. z 00:10:58, płyta CD k. 282, zeznania wnioskodawcy 00:01:23, płyta CD k. 282, historia choroby ze Szpitala (...) w Ł. k. 154 - 187)

W okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy ubezpieczonej płatnik przejął część obowiązków, tj. o charakterze biurowym a część inny pracownik. Wnioskodawca wówczas z uwagi na przeciążenie pracą nie dotrzymywał terminów, nie odpisywał na maile kontrahentów. (zeznania wnioskodawcy 00:55:15, płyta CD k. 282 w zw. z 00:01:23, , płyta CD k. 282)

Od 1 września 2021 r. ubezpieczona wróciła do pracy w firmie płatnika i wykonuje tożsame czynności co we wcześniejszym okresie. Ubezpieczona nadal zajmuje się korespondencją e – mailową, nadzoruje proces zatrudniania nowych pracowników, odbiera i wysyła do klientów wyceny. Wynagrodzenie wnioskodawczynie nie uległo żadnej zmianie. W 2018 wnioskodawca zatrudnił 5 osób, aktualnie trwa proces rekrutacji nowych pracowników. (zeznania wnioskodawcy 00:01:23, płyta CD k. 282, zeznania wnioskodawczynie 00:10:58, płyta CD k. 282)

W związku z przeprowadzoną kontrolą decyzją z dnia 8 października 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. B. nie podlega od dnia 1 listopada 2018 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony u płatnika składek w firmie (...) J. M. w Ł. podnosząc pozornie zawartą umowę o pracę mającej na celu obejście przepisów prawa i uzyskanie pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych oraz skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z chorobą i ciążą, a nie w celu rzeczywistego świadczenia pracy. (decyzja k. 1-5 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w aktach sprawy, w tym w aktach osobowych wnioskodawczynie z firmy (...) J. M. w Ł., w szczególności: umowy o pracę, listy płac, orzeczenie lekarskie, pełnomocnictwo z dnia 9.05.2019 r., nadto o faktury VAT, wydruki korespondencji e – mailowej, o dokumentację medyczną związaną z leczeniem onkologicznym i z przebiegiem ciąży oraz o dokumenty w załączonych do akt sprawy aktach ZUS z przebiegu kontroli doraźnej u płatnika składek oraz o zeznania wnioskodawców a także o zeznania licznych świadków- kontrahentów płatnika oraz jego współpracownicy prowadzącej księgowość firmy.

Świadkowie ci jednoznacznie potwierdzili, że w całym spornym okresie ubezpieczona faktycznie wykonywała czynności pracownicze w postaci przede wszystkim prowadzenia rozmów z klientami, pozyskiwania kontrahentów, dostarczania dokumentów do księgowości, dokonywania zamówień towarów, zaopatrywania firmy w artykuły spożywcze.

Sąd dał wiarę zeznaniom wyżej wymienionych osób, w których wskazywali oni na realność zawartych umów o pracę między A. B. a J. M. oraz faktyczne świadczenie przez nią pracy w ramach powyższych umów. W ocenie Sądu zeznania

odwołujących się oraz świadków w tym zakresie są jasne, logiczne, wzajemnie niesprzeczne i uzupełniające się oraz pozostają w zgodności z pozostałym zebraniem w sprawie materiałem dowodowym w postaci dokumentów.

Wskazać trzeba zaś, że na uzasadnienie swojej wersji Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie przedstawił w toku procesu żadnych dowodów oraz zasadnie nie podważył załączonych do akt dokumentów i zeznań wnioskodawczynie, zainteresowanej oraz świadków. Organ rentowy jest stroną postępowania, która, jak każda strona procesu, jest zobligowana do wykazania twierdzeń, z których wywodzi skutki prawne (art. 232 k.p.c.). W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych organ rentowy ma pozycję strony (art. 477¹⁰ § 1 k.p.c.), więc powinien przejawiać odpowiednią aktywność dowodową, w przeciwnym razie ponosi negatywne skutki prawne swej bierności, polegające zwłaszcza na zmianie wydanej decyzji. (vide wyrok SA w Katowicach z dnia 19.11.2013 r., III AUa 2476/12, opubl. LEX nr 1394193)

W tym stanie rzeczy zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę w całości, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający, aby wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie czy zawarte przez A. B. umowy o pracę nosiły cechy pozorności i czy zostały zawarte jedynie dla uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia w związku z chorobą i ciążą.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Odwołanie A. B. i J. M. w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 i 13 ust 1 pkt 1 Ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 266 ze zmianami), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U z 2019 r., poz. 1040 ze zmianami), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste (nie może on wyręczyć się w pracy inną osobą) i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Dla stwierdzenia cechy stosunku pracy z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca czasu i sposobu wykonywania pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60 poz. 636 z późn. zm.), pracownikom, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Natomiast zgodnie z treścią art. 4 w ust 1 i 2 ustawy zasiłkowej, ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest faktycznie realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego

w L. z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, **ile legitymowaniem się statusem pracownika faktycznie świadczącego pracę w ramach ważnego**

stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W niniejszej sprawie ubezpieczona A. B. zawarła w dniach 1 listopada 2018 r. oraz 1 lutego 2019 r. z J. M. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł., umowy o pracę, które stanowiły stosowną podstawę do zastosowania w/ w regulacji i przyjęcia, iż uzyskała ona prawo do świadczeń określonych w ustawie zasiłkowej. Jednakże ważność tych umów została przez organ rentowy niesłusznie zakwestionowana.

Niewątpliwie bowiem umowy o pracę z dnia 1 listopada 2018 r. oraz 1 lutego 2019 r. nie zostały zawarte dla pozorów, są ważne i nie ma do nich zastosowania przepis art. 83 k.c. oraz nie są one także sprzeczne z zasadami współzycia społecznego oraz nie zmierzają do obejścia prawa w świetle art. 58 k.c.

W myśl art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

§ 2. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Po pierwsze podkreślić należy, iż zawarcie przedmiotowej umowy o pracę nie miało na celu obejścia przepisów ustawy, gdyż osiągnięcie wskazanych przez organ rentowy celów jest zgodne z ustawą. Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Zgodnie z treścią art. 83 kc w związku z art. 300 kp nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, iż nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego **tylko taka umowa o pracę, która nie wiąże się z faktycznym wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia**. Chodzi tu zatem o "fikcyjne" zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła (wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 1999 r. II UKN 512/98, opubl: OSNAPiUS rok 2000, Nr. 9, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2001 r. II UKN 244/00, opubl: OSNAPiUS rok 2002, Nr. 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r. II UKN 32/96, opubl: OSNAPiUS rok 1997, Nr. 15, poz. 275; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, opubl: OSNAPiUS rok 2005, Nr. 15, poz. 235, str. 712).

W świetle poczynionych w rozpoznawanej sprawie ustaleń faktycznych nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, iż wnioskodawczyni pracę podjęła i ją faktycznie świadczyła od dnia 2 listopada 2018 r., a pracodawca – świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie. (por. wyrok SN z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 - 16/251 oraz wyrok SN z dnia 25 stycznia 2005 roku, II UK 141/04, OSNP 2005/15/235)

Ustawodawstwo polskie nie ukształtowało zakazu zatrudniania kobiet w ciąży, a przeciwnie, odmowa zatrudnienia kobiety tylko z tej przyczyny, że jest w ciąży, byłaby uznana za dyskryminację ze względu na płeć na podstawie art. 18^{3a} § 1 i art. 18^{3b} § 1 pkt 1 KP (por. wyrok SN z 11.1.2006 r., II UK 51/05, (...) Nr (...), s. 34).

Trudno uznać, że dążenie do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym może być zakwalifikowane jako zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu obejście prawa. Przeciwnie, jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia.

Już same okoliczności zawarcia spornych umów o pracę nie świadczą o ich pozorności bowiem A. B. miała realny powód do zatrudnienia w firmie płatnika na umowę o pracę, podobnie jak i płatnik do zatrudnienia wnioskodawczynie. W ocenie Sądu należycie zostały wyjaśnione i uprawdopodobnione motywy związane z zatrudnieniem wnioskodawczynie.

Po zakończeniu pracy u poprzedniego pracodawcy ubezpieczona była bezrobotna i rozważała otworzenie własnej działalności gospodarczej. Jednak w czerwcu 2018 r. spotkała znajomego J. M., który zaproponował jej zawarcie umowy o pracę. Ubezpieczona doszła wówczas do wniosku, że działalność gospodarcza jest bardziej ryzykowna, niż podjęcie zatrudnienia i postanowiła zawrzeć umowę o pracę. Natomiast płatnikowi, który od niedawna prowadził własną działalność w branży spawalniczej zależało na zatrudnieniu ubezpieczonej ze względu na jej znajomość tej dziedziny. Wnioskodawczynie posiadała 4 - letnie doświadczenie zawodowe w tym zakresie i miała pomóc w rozwoju firmy, w pozyskiwaniu kontrahentów do współpracy szczególnie, że dysponowała już własną bazą klientów.

Wnioskodawca zawarł z A. B. początkowo umowę o pracę na czas określony. W dacie zawarcia umowy o pracę wnioskodawczynie przedstawiła orzeczenie lekarza do badań profilaktycznych z dnia 23.10.2018 r.

Organ rentowy w postępowaniu przed Sądem nie wykazał, że przedmiotowy dokument jest nierzetelny co do daty wystawienia i co do oceny zdolności do pracy ubezpieczonej.

W przedmiotowej sprawie ponad wszelką wątpliwość ustalono, że spornym okresie od dnia 1 listopada 2018 r. A. B. posiadała status pracownika, bowiem faktycznie wykonywała ona osobiście pracę określonego rodzaju na rzecz pracodawcy, pod którego kierownictwem pozostawała i którego polecenia służbowe wykonywała, który tą świadczoną przez nią pracę przyjmował. Z tytułu wykonywanej pracy pobrała wynagrodzenie.

O okoliczności, że wnioskodawczynie faktycznie wykonywała swą pracę w granicach powierzonych jej obowiązków świadczy zgromadzona dokumentacja w postaci min. faktur VAT, korespondencji e – mailowej a także zeznania wnioskodawców oraz licznych świadków –kontrahentów i współpracownika płatnika, którym Sąd dał wiarę i które nie zostały w żaden sposób obalone przez stronę przeciwną (art. 6 kc).

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że wnioskodawczynie faktycznie podjęła zatrudnienie w firmie płatnika od dnia 1.11.2018 r. zgodnie z treścią zawartych umów o pracę. A. B. pracowała co najmniej po 8 godzin dziennie (40 godzin tygodniowo) od poniedziałku do piątku w godz. 8 - 16. Wnioskodawczynie wystawiała faktury VAT, prowadziła korespondencję e – mailową z kontrahentami, negocjowała ceny, pozyskiwała nowych klientów. Ubezpieczona odbierała telefony od klientów i zajmowała się także reklamacjami, dostawami, zapytaniem. Ubezpieczona dzwoniła do danych kontrahentów z zapytaniem, czy dana firma jest zainteresowana korporacją. Wnioskodawczynie odbywała spotkania z klientami w siedzibie firmy, prezentowała też firmę na zewnątrz. Zajmowała się rejestracją sprzedaży. Odnośnie współpracy wnioskodawczynie prowadziła kilkakrotnie rozmowy z P. M. pracownikiem firmy produkującej sprzęt BHP. Nadto robiła zakupy ubrań spawalniczych, materiałów spawalniczych oraz podstawowe zaopatrzenie dla firmy. W spornym okresie kontaktowała się w celu zakupu materiałów do produkcji min. z pracownikami hurtowni (...) oraz J. W.. Bieżące zaopatrzenie w artykuły spożywcze dla pracowników firmy płatnika ubezpieczona dokonywała stale w firmie (...). Nadto wnioskodawczynie pozyskała dla firmy płatnika firmę prowadzoną przez B. D., z którą współpracowała już u poprzedniego pracodawcy. Z wyżej wymienioną ubezpieczona kontaktowała się około 10 razy w

miesiącu, w tym osobiste w biurze płatnika. Wnioskodawczyni także wielokrotnie uczestniczyła przy wykonywaniu usług dla firmy (...). Nadto ubezpieczona miała także stały kontakt z księgową firmy – E. F. (1), której osobiście dostarczała dokumenty oraz rozmawiała telefonicznie bądź za pośrednictwem internetu. Wnioskodawczyni miała swój służbowy adres e - mail, miała swoje hasło oraz wizytówki. Jej numer prywatny stał się firmowym.

Za wykonane w pracy czynności ubezpieczona otrzymywała od płatnika wynagrodzenie, którego wypłatę kwitowała na liście płac.

Mając na względzie wszystkie wskazane wyżej okoliczności uznać należy, że wnioskodawczyni faktycznie świadczyła pracę na podstawie umowy o pracę.

Powyższe w ocenie Sądu jest jak najbardziej wiarygodne i zostało w toku postępowania udowodnione.

W tej sytuacji zdaniem Sądu nie można podzielić stanowiska reprezentowanego przez organ rentowy, że ubezpieczona podjęła zatrudnienie jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

O pozorności można mówić jedynie wówczas, gdy oświadczenie woli złożone jest drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. A zatem strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Jak już wyżej wskazano zainteresowany miał realne powody do zawarcia umowy o pracę z wnioskodawczynią.

Podkreślić należy, że stan zdrowia wnioskodawczyni nie stanowił przeszkody do zawarcia spornej umowy o pracę.

Wprawdzie ubezpieczona już od 16.01.2019 r. stała się niezdolna do pracy z powodu mającego mieć miejsce zabiegu usunięcia guza piersi, to jednak analizując treść dokumentacji medycznej nie można uznać, że zabieg ten był planowany, gdyż nastąpił niezwłocznie po postawieniu diagnozy lekarskiej. Natomiast w dacie zawarcia umowy o pracę ubezpieczona nie знаła tej diagnozy. Konieczność korzystania ze zwolnienia lekarskiego wyniknęła dopiero z późniejszych komplikacji zdrowotnych związanych z zabiegiem, których to przecież ubezpieczona nie mogła wcześniej przewidzieć. Bez wątplenia zatem komplikacje zdrowotne wystąpiły u ubezpieczonej już po zawarciu umowy o pracę z płatnikiem czego nie można było przewidzieć i co było niezależne od wnioskodawczyni. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie udowodnił w żaden sposób, że A. B. leczyła się na to schorzenie przed zawarciem umowy o pracę lub, że istniał stan zagrożenia zdrowia ubezpieczonej w chwili zawarcia umowy o pracę.

W dacie zawarcia spornej umowy wyżej wymieniona przedłożyła natomiast orzeczenie o zdolności do pracy na stanowisku kierownika ds. zaopatrzenia i zarządzania zasobami ludzkimi wystawione przez lekarza do badań profilaktycznych. Następnie skarżąca świadczyła pracę w firmie (...) J. M. w Ł. i otrzymała za te czynności wynagrodzenie.

Ponownie dopiero w dniu 26.06.2019 r. okazało się, że wymaga ona zwolnienia lekarskiego w związku z ciążą. Lekarz ginekolog nie wyraził zgody, aby wnioskodawczyni nadal świadczyła pracę będąc w ciąży ze względu na warunki pracy. Z uwagi na prowadzone w tej samej siedzibie prace spawalnicze istniało ryzyko naświetlenia się na hali, dodatkowo panował też hałas i zapylenie. Powyższe mogło skutkować krwotokiem. Do dnia niezdolności do pracy spowodowanej chorobą w okresie ciąży ubezpieczona nadal codziennie faktycznie wykonywała swoją pracę.

W okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy ubezpieczonej płatnik przejął część jej obowiązków, tj. o charakterze biurowym a część inny pracownik. Jednak z uwagi na przeciążenie pracą wnioskodawca nie dotrzymywał terminów, nie odpisywał na maile kontrahentów.

Od 1 września 2021 r. ubezpieczona wróciła do pracy w firmie płatnika i wykonuje tożsame czynności co we wcześniejszym okresie. Ubezpieczona nadal zajmuje się korespondencją e – mailową, nadzoruje proces zatrudniania nowych pracowników, odbiera i wysyła do klientów wyceny.

Uwzględniając wszystkie wskazane wyżej okoliczności należy uznać, że niewątpliwie brak było po obydwu stronach zgody na zatrudnienie pozorne. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie wykazał zasadnie, że między stronami było porozumienie w tym zakresie lub zgoda stron na pozorność zatrudnienia.

Mając na względzie poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w przytoczonych orzeczeniach, Sąd Okręgowy przyjął, że w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę o pracę było nawiązanie stosunku pracy i doszło do faktycznego świadczenia pracy przyjmowanego przez pracodawcę za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu jej stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (np. ciąży, choroby), nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa bądź, że jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Podkreślić bowiem należy, że wnioskodawczyni zawarła umowę o pracę, gdy stan jej zdrowia był dobry. Mając powyższe na uwadze Sąd doszedł do przekonania, iż decyzja organu rentowego wydana została w oparciu o błędnie ustalony stan faktyczny i nie znajduje ona oparcia w realiach niniejszej sprawy.

Wskazać na marginesie trzeba, że zaskarżona decyzja ZUS ma jedynie charakter ustalający. Decyzja ta porządkuje okresy podlegania ubezpieczeniom społecznym. Niezbędnym jest bowiem ustalenie za jaki okres, z jakiego tytułu istniał bądź nie istniał obowiązek podlegania określonym ubezpieczeniom społecznym. Kwestia wysokości wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek nie była zaś przedmiotem tej decyzji.

Mając na względzie wszystkie wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku uznając odwołania wnioskodawców za zasadne.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 t.j. z późn. zm).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego, wypożyczając akta ZUS.